

Αρ. Ταυτότητας:.....Αρ. Μητρώου:.....

ΕΠΩΝΥΜΟ:.....

ΟΝΟΜΑ:.....

ΟΝΟΜΑ ΠΑΤΕΡΑ:.....

Σχολείο:..... Τμήμα:.....

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΕΝΙΑΙΕΣ ΤΕΛΙΚΕΣ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΠΤΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2023-2024

Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 23 Μαΐου 2024

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΜΟΥΣΙΚΗ

Α΄ ΣΕΙΡΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Γ064

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΓΡΑΠΤΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ: 90 λεπτά

ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΔΕΚΑΕΠΤΑ (17) ΣΕΛΙΔΕΣ

Οδηγίες (για τους εξεταζόμενους)

- Να απαντήσετε σε ΟΛΕΣ τις ερωτήσεις του εξεταστικού δοκιμίου.
- Όλες οι απαντήσεις σας πρέπει να γραφτούν στο παρόν εξεταστικό δοκίμιο.
- Να μη γράψετε πουθενά στις απαντήσεις σας **το όνομά σας**.
- Οι μονάδες βαθμολόγησης αναγράφονται στο τέλος της κάθε ερώτησης σε αγκύλες [].
- Όπου υποδεικνύεται οι τελικές σας απαντήσεις πρέπει να γραφτούν στους χώρους που ορίζονται ως *Τελική απάντηση* και όχι στο *Πρόχειρο*.
- Όλες οι τελικές σας απαντήσεις να γραφτούν με μπλε πένα ανεξίτηλης μελάνης.
- Απαγορεύεται η χρήση διορθωτικού υγρού ή διορθωτικής ταινίας.
- Ακολουθήστε πιστά τις οδηγίες της κάθε ερώτησης.

ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΚΑΘΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!

ΒΑΘΜΟΣ

Αριθμητικώς

Ολογράφως

ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΤΗΣ

Κωδικός.....

Μονογραφή

ΓΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΗ ΧΡΗΣΗ			
ΕΝΤΥΠΟ ΔΙΟΡΘΩΤΗ			
Ερώτηση	Μονάδες	Βαθμός	
Ακουστικές Δεξιότητες			[25]
Άσκηση 1: Ρυθμικές αξίες/σχήματα	3	*	
Άσκηση 2: Διαστήματα μελωδίας	3	*	
Άσκηση 3: Θέση συγχορδίας	2	*	
Άσκηση 4: Διαδοχή συγχορδιών	4	*	
Άσκηση 5.1: Είδος πτώσης	2	*	
Άσκηση 5.2: Συγχορδίες πτώσης	2	*	
Άσκηση 6: Μετατροπία	3	*	
Άσκηση 7: Καταγραφή μελωδίας	6	*	*
Ανάλυση: Ακουστική ανάλυση έργων			[12]
Απόσπασμα 1	4	*	
Απόσπασμα 2	4	*	
Απόσπασμα 3	4	*	*
Ανάλυση: Γραπτή ανάλυση έργων			[18]
1. Beethoven	6	*	
2. Debussy	6		
3. Schoenberg	6	*	*
Χορωδία			[15]
Άσκηση 1.1	3	*	
Άσκηση 1.2	3	*	
Άσκηση 1.3	3	*	
Άσκηση 1.4	3	*	
Άσκηση 1.5	3	*	*
Αρμονία			[30]
Άσκηση 1	10	*	
Άσκηση 2	20	*	*
ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ ΣΤΑ 100			*
ΤΕΛΙΚΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ ΣΤΑ 20 (100÷5)			*

ΜΕΡΟΣ Α΄: ΑΚΟΥΣΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Ακουστικές Δεξιότητες

[25]

Οδηγίες

- Ακολουθείστε τις οδηγίες που εκφωνούνται για να λύσετε τις ασκήσεις.
- Κυκλώστε την απάντησή σας, εκτός εάν δηλώνεται διαφορετικά.
- Το κάθε απόσπασμα θα ακουστεί τρεις (3) φορές, εκτός εάν δηλώνεται διαφορετικά.

1. Κυκλώστε την καταγραφή που αποδίδει ορθά τις ρυθμικές αξίες της μελωδίας που θα ακούσετε. [3]

A

B

Γ

Δ

2. Κυκλώστε την καταγραφή που αποδίδει ορθά τους φθόγγους (τις νότες) του μελωδικού σχήματος που θα ακούσετε. [3]

A

B

Γ

Δ

3. Θα ακούσετε δύο (2) συγχορδίες, τρεις (3) φορές. Γράψετε την απάντηση που ζητείται στη γραπτή ερώτηση που ακολουθεί. [2]

Ποια συγχορδία είναι δεσπόζουσα συγχορδία με 7μ σε 3^η αναστροφή (V₂);
Κυκλώστε την απάντησή σας.

A. 1^η Συγχορδία

B. 2^η Συγχορδία

4. Κυκλώστε τη διαδοχή των συγχορδιών που θα ακούσετε. [4]

A. I - IV - ii₅⁶ - I₄⁶ - V⁷

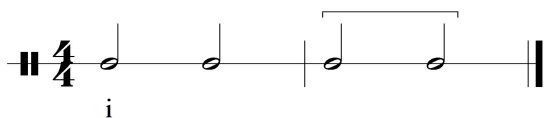
B. I - IV - ii⁶ - I₄⁶ - V⁷

Γ. I - IV - ii₅⁶ - I₄⁶ - V

Δ. I - IV - ii⁶ - I₄⁶ - V

5.1 Κυκλώστε την πτώση που δημιουργείται από τις δύο (2) τελευταίες συγχορδίες της τετράφωνης εναρμόνισης που θα ακούσετε. [2]

Σάς δίνεται ο ρυθμός της εναρμόνισης, η οποία ξεκινά με την τονική συγχορδία σε ευθεία κατάσταση.

- A. Τέλεια αυθεντική
- B. Ατελώς αυθεντική
- Γ. Μισή
- Δ. Απροσδόκητη

5.2 Γράψετε τις συγχορδίες που αποτελούν την πιο πάνω πτώση με λατινική αρίθμηση: [2]

..... -

6. Σάς δίνεται ο ρυθμός και η αρχική τονικότητα της τετράφωνης μελωδίας που θα ακούσετε. Κυκλώστε την ορθή επιλογή της δήλωσης που ακολουθεί.

[3]

Ακούγεται:

I

Η τετράφωνη εναρμόνιση της μελωδίας κινείται μετατροπικά προς τη(ν):

- A. Σχετική ελάσσονα
- B. Υποδεσπόζουσα
- Γ. Δεσπόζουσα
- Δ. Ομώνυμη ελάσσονα

7. Να γράψετε τη μελωδία που θα ακούσετε.

- Η μελωδία αποτελείται από δύο (2) μέτρα.

- Σάς δίνονται:

ο μετρικός οπλισμός,

ο οπλισμός της τονικότητας, και,

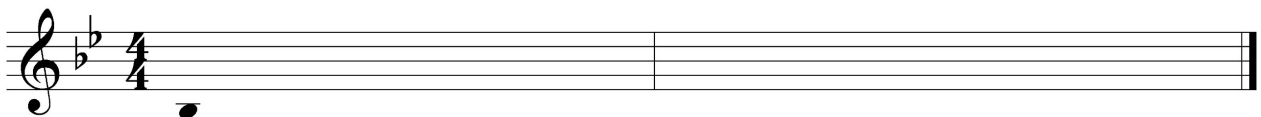
ο πρώτος φθόγγος, (τονική), χωρίς αξία για να τη βρείτε.

- Η μελωδία αρχίζει με θέση.

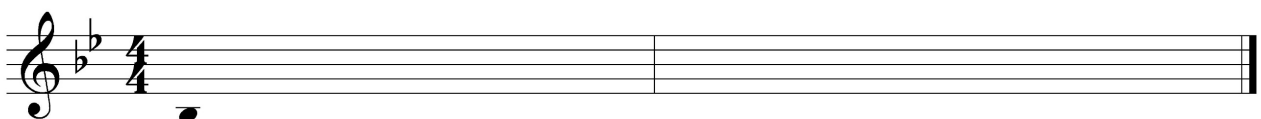
- Ακούγεται η τονική συγχορδία, ο αρππισμός και ο παλμός, και ακολουθεί η εκτέλεση ολόκληρης της μελωδίας, η οποία θα ακουστεί τέσσερις (4) φορές.

[6]

ΠΡΟΧΕΙΡΟ

ΤΕΛΙΚΗ ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Οδηγίες

- Όλα τα θέματα αφορούν αποκλειστικά στα αποσπάσματα που θα ακούσετε.
- Το κάθε απόσπασμα θα ακουστεί τρεις (3) φορές.
- Πριν την πρώτη ακρόαση του κάθε αποσπάσματος, σάς δίνεται χρόνος για να διαβάσετε τις ερωτήσεις.
- Κυκλώστε την απάντησή σας, εκτός εάν δηλώνεται διαφορετικά.

Απόσπασμα 1

1.1 Το μουσικό υλικό προέρχεται από:

[1]

- A. Το Θέμα 1
- B. Τη Γέφυρα
- Γ. Το Θέμα 2
- Δ. Την Codetta

1.2 Κυκλώστε **μόνο** τις **τρεις (3)** δηλώσεις που είναι ορθές σε σχέση με το απόσπασμα.

[3]

- A. Η τονικότητα είναι ελάσσονα.
- B. Η τονικότητα είναι μείζονα.
- Γ. Στην αρχή το θεματικό υλικό ακούγεται πρώτα από το όμποε 1 και αμέσως μετά από το φλάουτο 1.
- Δ. Στην αρχή το θεματικό υλικό ακούγεται πρώτα από το κλαρινέτο 1 και αμέσως μετά από το όμποε 1.
- E. Στη μέση του αποσπάσματος το θεματικό υλικό ακούγεται από τα έγχορδα με απαντήσεις από τα φλάουτα.
- ΣΤ. Στη μέση του αποσπάσματος το θεματικό υλικό ακούγεται από τα βιολιά με απαντήσεις από τα φλάουτα.

Απόσπασμα 2

2.1 Κυκλώστε **μόνο** τις **τρεις (3)** δηλώσεις που είναι ορθές σε σχέση με το απόσπασμα.

[3]

- A. Η κύρια μελωδία βρίσκεται στο κλαρινέτο και στη φωνή.
- B. Η κύρια μελωδία βρίσκεται στο τρομπόνι και στη φωνή.
- Γ. Το μέρος του οργάνου με την κύρια μελωδία είναι αυτοσχεδιαστικό.
- Δ. Το μέρος της φωνής με την κύρια μελωδία είναι αυτοσχεδιαστικό.
- Ε. Τα όργανα συνοδείας είναι η τρομπέτα και το πιάνο.
- ΣΤ. Τα όργανα συνοδείας είναι το πιάνο και το μπάντζο.

2.2 Η μελωδία στη φωνή χαρακτηρίζεται από:

[1]

- A. Comp singing
- B. Glissando singing
- Γ. Scat singing
- Δ. Vibrato singing

Απόσπασμα 3

[4]

Κυκλώστε **μόνο** τις **τρεις (3)** δηλώσεις που είναι ορθές σε σχέση με το απόσπασμα.

- A. Ακούγεται μουσικό υλικό σε ελάσσονα τονικότητα μόνο.
- B. Ακούγεται μουσικό υλικό σε μείζονα και ελάσσονα τονικότητα.
- Γ. Η χορωδία τραγουδά στίχους που δεν σημαίνουν κάτι συγκεκριμένο.
- Δ. Η χορωδία τραγουδά στίχους από εκκλησιαστική λειτουργία στα λατινικά.
- Ε. Το απόσπασμα τελειώνει με απροσδόκητη πτώση.
- ΣΤ. Το απόσπασμα τελειώνει με μισή πτώση.

ΤΕΛΟΣ ΑΚΟΥΣΤΙΚΟΥ ΜΕΡΟΥΣ

ΜΕΡΟΣ Β΄ : ΓΡΑΠΤΟ ΜΕΡΟΣ

Ανάλυση: Γραπτή Ανάλυση Έργων

[18]

1. L. V. Beethoven: Συμφωνία Έργο 21, Αρ. 1 σε Ντο Μείζονα: 1^η Κίνηση

[6]

Σάς δίνονται δύο (2) αποσπάσματα από την παρτιτούρα του έργου.
Αφού τα μελετήσετε να απαντήσετε στις ερωτήσεις που ακολουθούν.

Απόσπασμα 1 - μμ. 1-4 (χωρίς τα ξύλινα πνευστά)

Adagio molto

Απόσπασμα 2 - μμ. 13-29 (από το μέρος των εγχόρδων)

1.1 Να ονομάσετε το μουσικό υλικό των πιο πάνω αποσπασμάτων σε σχέση με τη δομή του έργου (π.χ. αν νομίζετε ότι το Απόσπασμα 1 είναι η Γέφυρα, τότε θα γράψετε Γέφυρα στο αντίστοιχο διπλανό κελί). [1]

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΜΟΥΣΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗ ΔΟΜΗ
Απόσπασμα 1	
Απόσπασμα 2	

1.2 Σε σχέση με το Απόσπασμα 1:

1.2.1 Λαμβάνοντας υπόψη την τονικότητα του αποσπάσματος, πώς ονομάζονται οι συγχορδίες που χρησιμοποιεί ο συνθέτης στον 1^ο παλμό στα μέτρα 1 και 3; Να υποδείξετε ένα (1) παράδειγμα σημειώνοντας την ολοκληρωμένη λατινική αρίθμηση κάτω από το πεντάγραμμο του τσέλου και του κόντρα μπάσου.

..... [1]

1.2.2 Υπάρχει η οδηγία *ritz.* στο μέρος των έγχορδων.

- Τι σημαίνει στα ελληνικά; [0,5]
- Με ποια ορολογία αναιρείται η οδηγία αυτή; [0,5]

1.2.3 Να ονομάσετε ένα (1) μουσικό όργανο το οποίο ακούγεται μία οκτάβα πιο χαμηλά.

..... [0,5]

1.3 Σε σχέση με το Απόσπασμα 2:

1.3.1 Να σημειώσετε με πάνω από το πεντάγραμμο μία (1) ολοκληρωμένη εμφάνιση του θεματικού υλικού. [1]

1.3.2 Να κυκλώσετε ένα (1) παράδειγμα όπου τα έγχορδα παίζουν *unison*.

[0,5]

1.4 Να συμπληρώσετε:

Και στα δύο (2) αποσπάσματα η υφή είναι, αλλά η ταχύτητα είναι

..... [1]

2. Cl. Debussy: Jardins sous la pluie από τη συλλογή *Estampes* για πιάνο [6]

Σάς δίνονται δύο (2) αποσπάσματα.

Αφού τα μελετήσετε να απαντήσετε στις ερωτήσεις που ακολουθούν.

Απόσπασμα 1 (να μελετήσετε από το μ. 100 μέχρι το μ. 105)

99 **1° Tempo (mystérieux)**

102

Απόσπασμα 2 (μμ. 136-141)

136 *scherzando*

139

2.1 Να συγκρίνετε τα δύο (2) αποσπάσματα σύμφωνα με τα ακόλουθα μουσικά στοιχεία:
Τα ρυθμικά σχήματα, το μουσικό υλικό στο αριστερό χέρι, τις δυναμικές/ένταση και την ατμόσφαιρα.
Να τα καταγράψετε στον πιο κάτω πίνακα χρησιμοποιώντας μουσική ορολογία όπου χρειάζεται.

ΜΟΥΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ 1	ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ 2
ΡΥΘΜΙΚΑ ΣΧΗΜΑΤΑ [2μ.]		
ΜΟΥΣΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΣΤΟ ΑΡΙΣΤΕΡΟ ΧΕΡΙ [2μ.]		
ΔΥΝΑΜΙΚΕΣ/ΕΝΤΑΣΗ [1μ.]		
ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΑ [1μ.]		

3. A. Schoenberg: Nacht από τον *Pierrot Lunaire* op. 21

[6]

Σάς δίνεται το πιο κάτω απόσπασμα από την παρτιτούρα του έργου.
Αφού το μελετήσετε να απαντήσετε στις ερωτήσεις που ακολουθούν.

Απόσπασμα - μμ. 22-26

Μετάφραση στίχων από τα γερμανικά στα ελληνικά:

[Menschen]herzen nieder...

[ανθρώπινες] καρδιές κάτω ...

Finstre, schwarze Riesenfalter.

Σκοτεινές, μαύρες γιγάντιες πεταλούδες.

22 23

BsKl [B]

Vcl

mf

her - zen nie - der... fin - stre, schwar - ze

22 23

6 6 6 6 6 6

8

*

24 25 26 nimmt Kl. [in A]

BsKl [B]

Vcl

pp

Rie - sen - fal - ter.

24 25 26

pp

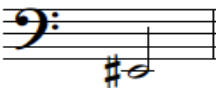
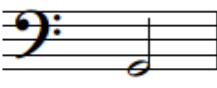

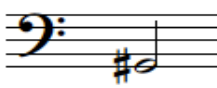
8

3.1 Να ονομάσετε και να εξηγήσετε με συντομία την τεχνική που χρησιμοποιεί στη φωνή ο συνθέτης. [1]

.....
.....

3.2 Να κυκλώσετε το βασικό μοτίβο στη γραμμή του τσέλου. [1]

3.3 Ποια νότα θα ακουστεί (concert pitch) όταν το μπάσο κλαρινέτο παίξει την τελευταία νότα του μέτρου 24 (υποδεικνύεται με *); Κυκλώστε τη σωστή απάντηση. [1]

A. B. Γ. Δ.

3.4 Να περιγράψετε σύντομα τρεις (3) τρόπους με τους οποίους δημιουργείται μουσικά η ατμόσφαιρα της συγκεκριμένης Νύχτας, λαμβάνοντας υπόψη τους στίχους στα μμ. 23-26.

i. [1]

ii. [1]

iii. [1]

Σάς δίνονται τα μμ. 43-53 από την παρτιτούρα του έργου *For the Beauty of the Earth*.
 Να απαντήσετε στις ερωτήσεις που ακολουθούν.

43

S. *leggiero*
 vale _____ and tree and flower, sun and moon and

A. *leggiero*
 Hill and vale _____ and tree and flower, sun and moon and

T.
 Hill and vale _____ and tree and flower,

B.
 vale _____ and tree and flower,

Pia.

47

S. *legato*
 stars of light: _____ Lord of

A. *legato*
 stars of light: _____ Lord of

T. *leggiero* *legato*
 sun and moon and stars of light: _____ Lord of

B. *leggiero* *legato*
 sun and moon and stars of light: _____ Lord of

Pia. *cresc.*

51

S. *f*
 all, to thee we raise _____

A. *f*
 all, to thee we raise _____

T. *f*
 all, to thee we raise _____

B. *f*
 all, to thee we raise _____

Pia. *f*

1.1 Ποιος είναι ο συνθέτης του έργου; Κυκλώστε την απάντησή σας. **[3]**

- A. John Lennon
- B. John Rutter
- Γ. John Taverner
- Δ. John Williams

1.2 Τι είδος σύνθεσης είναι το έργο; **[3]**

.....

1.3 Ποια τεχνική χρησιμοποιεί ο συνθέτης στα μμ. 46-49; **[3]**

.....

1.4 Πώς αναδεικνύει ο συνθέτης τη βαρύτητα του στίχου «Lord of all to thee we raise» στα μμ. 50-53; **[3]**

.....

1.5 Με ποιο τρόπο συμπληρώνεται η αρμονία στις φωνές στα μμ. 52-53 λαμβάνοντας υπόψη ότι οι σοπράνι και οι τενόρι τραγουδούν την ίδια μελωδία; **[3]**

.....

Αρμονία**[30]**

Σάς δίνεται ένα (1) μουσικό θέμα οκτώ (8) μέτρων. Τα πρώτα τέσσερα (4) μέτρα δίνονται
εναρμονισμένα.

1. Σημειώστε στα μέτρα 1 μέχρι 4: [10]

- 1.1 τις συγχορδίες με ολοκληρωμένη λατινική αρίθμηση και αναστροφές, κάτω από την παρτιτούρα, στα σημεία με κενό (.....) **[6]**
- 1.2 τους τρεις (3) ξένους φθόγγους, με αστερίσκο (*), στα μέτρα 2, 3 και 4 **[3]**
- 1.3 την ορθή αναγνώριση και περιγραφή της μετατροπίας **[1]**

2. Συνεχίστε με τα μέτρα 5 μέχρι 8: [20]

2.1 Εναρμονίστε τη μελωδική γραμμή της σοπράνο για τέσσερις φωνές (SATB), σύμφωνα με τα πιο κάτω κριτήρια.

Κριτήρια Βαθμολόγησης (μμ. 5 - 8)	Μονάδες	
1. Αρμονικές Συνδέσεις και Οριζόντια Κίνηση Φωνών	25	
• Βαθμίδες: εύρεση, λατινική αρίθμηση, συνδέσεις	7	
• Συγχορδίες: ορθοί φθόγγοι, ορθοί διπλασιασμοί	7	
• Χρήση V^7 ή αναστροφών της	2	
• Χρήση και ορθή λύση δευτερεύουσας συγχορδίας με 7η	3	
• Αναγνώριση και ορθή λύση της Ναπολιτάνικης έκτης (N6)	3	
• Χρήση Διαβατικού 6/4	3	
2. Μετατροπία (ορθή σήμανση και περιγραφή της διαδικασίας)	4	
• Επιστροφή στην αρχική τονικότητα	4	
• Πτώσεις	4	
• Αξιοποίηση του πτωτικού I 6/4 στην τέλεια αυθεντική πτώση	4	
4. Ξένοι Φθόγγοι - Σήμανση ξένων φθόγγων με αστερίσκο (*)	7	
• Καθυστέρηση	Ορθή αναγνώριση και λύση	2
• Εναλλασσόμενοι φθόγγοι	Ορθή αναγνώριση και λύση	2
	χρήση	1
• Προήγηση	χρήση	1
• Ποίκιλμα	χρήση	1
5. Αρμονικά λάθη (αφαίρεση 0,5μ για κάθε λάθος)		
• Παράλληλη / Αντιπαράλληλη 5 ^η ή 8 ^η		
• Ευθεία (Κρυμμένη) 5 ^η ή 8 ^η		
• Αυξημένο Διάστημα		
• Διασταύρωση φωνών		
• Μελωδικό ή Αρμονικό χάσμα		
Υπολογισμός Συνόλου Βαθμών: Άθροισμα μονάδων από Κριτήρια 1 έως 4 → Αφαίρεση μονάδων από Κριτήριο 5	40÷2=[20]	
ΤΕΛΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ / 20		

ΠΡΟΧΕΙΡΟ

Musical score for 'ΠΡΟΧΕΙΡΟ' in 4/4 time, key of B-flat major. The score consists of two systems. The first system has four measures. The right hand features a melodic line with eighth-note patterns and a final half-note. The left hand provides a harmonic accompaniment with chords and moving lines. Below the first system, the letters 'I vi' are followed by dotted lines.

Continuation of the musical score for 'ΠΡΟΧΕΙΡΟ', starting at measure 5. The right hand continues the melodic line, and the left hand continues the accompaniment. The piece concludes with a double bar line.

ΤΕΛΙΚΗ ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Musical score for 'ΤΕΛΙΚΗ ΑΠΑΝΤΗΣΗ' in 4/4 time, key of B-flat major. The score consists of two systems. The first system has four measures. The right hand features a melodic line with eighth-note patterns and a final half-note. The left hand provides a harmonic accompaniment with chords and moving lines. Below the first system, the letters 'I vi' are followed by dotted lines.

Continuation of the musical score for 'ΤΕΛΙΚΗ ΑΠΑΝΤΗΣΗ', starting at measure 5. The right hand continues the melodic line, and the left hand continues the accompaniment. The piece concludes with a double bar line.

ΤΕΛΟΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ